Gård & Villa

SKARABORG, LERUM & ALINGSÅS | Nr 10 | december 2017

I Elins och Mikaels jugendvilla sitter historien i väggarna

Här är anledningarna till att vi firar jul som vi gör

Goda tapas till glöggfesten

I SAMARBETE MED
Villaägarna

Skippa krukan så blir **stjärnan** trendigt elegant

Med genomskinligt glas, vatten och levande ljus ger du traditionsrika julstjärnan chansen att byta skepnad och bli som ny. Ta fram saxen och skapa julelegant stämning i ett nafs.

FOTO **Blomsterfrämjandet/Stars for Europé**

Förr var julstjärnan mesta julblomman. Sen hände det något. Försäljningen dalade och stjärnan förlorade i status. Men förra året började stjärnan återfå sin forna glans. Och i år rapporteras det om ett trendbrott i försäljningen. Bokningarna från handlarna är större och odlingsvolymerna har ökat.

– Intresset för julstjärnor har ökat bland unga konsumenter och de skapar nya användningsområden för julstjärnan. Att använda julstjärnor som snittblomma har till exempel blivit otroligt populärt. Förra julen florerade mängder av bilder på Instagram där julstjärnor användes på nya sätt. Många söker inspiration och det har de verkligen hittat när det gäller julstjärnor, säger Patrik Vilsmyr på Mäster Grön, Sveriges största krukväxtgrossist.

I Sverige odlas det ca 4 miljoner julstjärnor. Flest nyanser finns i början av säsongen. Sen blir utbudet rödare och vitare.

Och det funkar verkligen att använda julstjärnan som snittblomma. Men gör rätt när du knipsar av stjälken. Doppa snittytan i 60 gradigt vatten och därefter i kallt. Så rinner inte mjölksaften ut. Räkna med att stjärnan håller som snittblomma i cirka 2 veckor.

Alla vi som jobbar med Gård & Villa: Uno, Anders, Lennart, Bjarne, Johan samt undertecknad önskar dig en God Jul och ett Gott Nytt År.

Och till dess vi syns i papper igen så följ med oss in i 2018 via magasinet Gård & Villa på webben.

Marie Pallhed
redaktör
marie@gardochvilla.se

FINDUKA. Placera vita julstjärnor som snittblommor i små glasvaser. Komplettera med vita servetter, vackra tallrikar och glas. Och lägg ut en ljusslinga på bordet för att förfina julstämningen.

SOM SNITT. Julstjärnan har lång hållbarhet och går att kombinera med andra växter.

Foto Lina Arvidsson Blomsterfrämjandet

I VATTEN. När julstjärnan försvinner ner under vattenytan får den ett magiskt, nästan silvrigt utseende och bladnerverna framhävs. Blomman sätts fast i en blomsterfakir. Finns att köpa i blomsterbutiker.

Villaägarna

Jul, jul, **strålande** jul

December, några plusgrader och strålande sol. Julsångerna försöker få oss i stämning men jag vet inte, funkar det verkligen? Man får liksom ligga i. Svart fredag och cyber-måndag får oss på köphumör. Några dagar kvar. Nerräkning varje dag. Önskelistor ska skrivas och förmedlas. Paket skall köpas och slås in. Innan allt rivs upp och läggs till pappersinsamlingen den 25e.

Det vill till att hinna med lite julstämning också. Vi pressar på med julmarknad, några julfilmer och kryddar med ett kaotiskt pepparkaksbak som blir kvar till påsk för att sedan skölja ner med lite glögg. Tydligen hinner vi med en trip till London också. Där har dom julstämning på export, i plusgrader och med gröna gräsmattor. I natt gick snökanonerna för fullt i backen, kanske blir det en vit jul i alla fall.

Är du en av de nästan 1000 nya medlemmar i föreningen vill jag förutom att återigen hälsa dig välkommen också påminna om att:

Som medlem får du

- **råd och hjälp inom juridik och byggnation.**
- **rabatter på de flesta inköp du behöver i ditt boende.**
- **inspiration och tips genom magasinet Villaägaren.**
- **låna kärror gratis.**

Den 23-25 februari träffar du Villaägarna Skaraborg på Bomässan i Mariestad. Håll utkik på vår webbsida för fribiljett.

God Jul och Gott Nytt år!

Bjarne Pettersson
ordförande
Villaägarna
Skaraborg

Amorteringskravet är fel väg att gå – **reglera** bankerna istället

Regeringen har beslutat att gå vidare med Finansinspektionens skärpta amorteringskrav vid nytagna lån högre än 4,5 gånger bruttoinkomsten. De nya reglerna kommer att gälla från och med 1 mars 2018.

Det är i grunden sunt att amorteringstakten ökar, särskilt nu när räntan är låg, men det föreslagna amorteringskravet slår skevt. Typiskt sett kommer det påverka den unga familjen som väntar barn och ska flytta in på bostadsmarknaden eller byta bostad. Det är en period i livet då inkomsten kanske inte är så hög, men där utgifter för blöjor och annat är tyngre.

Ofta drar många ner på amorteringstakten, för att sedan öka den när ekonomin blir bättre. Det nuvarande amorteringskravet tar ingen hänsyn till livssituationen menar Villaägarnas boendeekonom Håkan Larsson

Att reglera enskilda hushåll istället för bankerna är fel väg att gå, anser Villaägarna. Det hade varit bättre att reglera bankernas bolåneportföljer, exempelvis genom att begränsa hur stor andel av bankens kunder som får ha lån högre än 4,5 gånger bruttoinkomsten. Dessutom borde själva amorteringskravet lagts på bankernas hela bolåneportfölj - inte den enskilda kunden. Bankregleringar är ur stabilitetssynpunkt mer effektiva än kundregleringar. Läggs kravet på banksektorn som helhet, undviks dessutom problematiken med att regleringen inriktar sig mot en viss kategori människor – i detta fall de som ska flytta eller etablera sig på bostadsmakranden.

God Jul och Gott Nytt år!

Johan Camp
ordförande
Villaägarna
vid Säveån

Om Gård & Villa

Gård & Villa är ett elegant inspirations- och nyttomagasin för människor som vill bo i eget ägt boende i Skaraborg samt i Alingsås och Lerums kommuner.
Tidningen ger idéer och kunskap om att leva och bo i hus.
Och roar, inspirerar och förenklar för husägare.
Gård & Villa samarbetar med Villaägarna.

För annonsering kontakta:
Marknadsansvarig i Skaraborg Uno Hufvudsson:
0708-56 11 99 eller uno@gardochvilla.se
Marknadsansvarig i Alingsås/Lerum Anders Jasphe:
0738-55 31 21eller anders@gardochvilla.se

Ansvarig utgivare: Uno Hufvudsson
Telefon: 0708-56 11 99
Info@gardochvilla.se,
Postadress: Gård & Villa,
Varola prästgård 1, 541 94 Skövde

Layout och grafisk form:
Reko Reklam, Lennart Danling

Följ oss på www.gardochvilla.se

Uno *Anders*

Salsa utsedd till Årets **bragdhund**

■ Den 3 mars i år tog 90-åriga Sigrid fram sin rullator för att som vanligt hämta tidningen i brevlådan. Halvvägs dit föll hon och blev liggande. Det var tidig morgon. De flesta sov och ingen av grannarna märkte vad som hade hänt. Men hunden Salsa såg och väckte husse och matte genom att börja skälla ihärdigt. Husse Mikael Ströberg trodde det var inbrott på gång och rusade till dörren. När han öppnade rusade Salsa ut till Sigrid som låg på vägen. Mikael ringde efter ambulans och Sigrid fick komma till sjukhuset där man konstaterade ett sprucket bäckenben.

Salsa, med sina skarpa sinnen, gjorde skillnad i vardagen. Och matte Desirée Gustafsson beskriver henne som pigg, glad och samarbetsvillig.

– Ute är det full fart men när hon kommer in är hon lugn och fin, säger Desirée.

Salsa har nu utsetts till Årets bragdhund av Svenska Kennelklubben och Agria Djurförsäkringar.

”Salsas agerande visar på att hundens fantastiska sinnen är användbara i många av de vardagliga situationer som kan uppstå var och när som helst”.

DUKTIG VOVVE. Cocker spanieltiken Salsa har utsetts till Årets bragdhund 2017 efter att ha uppmärksammat husse på att 90-åriga grannen Sigrid fallit omkull utomhus tidigt en morgon. Nu belönas Salsa på Stockholms Hundmässa med ben och medalj.

Foto Mats Samuelsson

Minska smittspridning med mer tvål än du tror

INFLUENSATIDER. Minska smittorisken - tvätta händerna med mycket tvål.

■ Varje år kommer influensan till Sverige. Viruset sprids framför allt om någon som är sjuk hostar eller nyser. Tillhör du riskgrupperna rekommenderas att du vaccinerar dig. Det gäller både barn och vuxna. Du kan minska smittorisken med handtvätt. Gör så här: Tvätta händerna ofta och noggrant med tvål och vatten. Massera in tvålen på hela handen. Skölj med varmt vatten. Använd gärna handsprit. Undvik också att röra vid dina ögon, din näsa och din mun. Och att ha nära kontakt med personer som du vet redan är sjuka. På 1177 Vårdguidens webbplats finns mer info och ett bildspel om skydd mot influensa.

Trend 2018: Romantik, **hälsa** och ställningstagande

■ Trendåret 2018 är spännande. Enligt ett pressmeddelande från Plantagen kommer vi att se massor av romantiska och lätt nostalgiska företeelser. Modevisningarna från London, Paris och Milano visar vägen och det är stora klänningar med massor av mönster och blommor som gäller. Svenska H&M gör ett stort samarbete med modehuset Erdem och där är det blommor överallt. På mönster och i inredningen. Parallellt med detta romantiska med utslaget hår i motljus så ser vi starka inslag av aktivism. Att ta ställning är det nya svarta. Det kommer vi se i allt från t-shirts med tryckta budskap om att vara feminist till aktivismen för vår planet. Att odla blir ett ställningstagande på samma sätt som att vi äter mindre kött. Och på tal om hållbarhet så är ju hälsa årets nyckelord. Se till att du har mycket växter omkring dig som ger extra nytta, menar Plantagen som sammanfattar växttrenderna i 6 teman: Hållbart & Hälsosamt, Ner i en glasburk, Blommor i överflöd, Anti-trenden, Peter Pan och Återupprepning.
Läs mer om trenderna på gardochvilla.se.

2018. Nu ska växterna ner i en glasburk. Trenden terrarium har anlänt.

Pris för att skynda på att Sverige kör mer på el

IONIQ ELECTRIC. I samma kaross inryms elhybrid, laddhybrid och elbil.

■ Hyundai IONIQ electric har av Tidningen Elbilen i Sverige, Elbil Sverige och Uppladdning.nu utsetts till Årets Elbil 2017. Elbil Sveriges medlemmar nominerade tre bilar: Hyundai IONIQ electric, Renault Zoe R400 och Tesla Model X100D. IONIQ electric stod som slutgiltig segrare.
– IONIQ electric är byggd för att vara extremt energisnål utan att göra avkall på körglädje, design, säkerhet eller uppkopplingsmöjligheter. Vi arbetar hela tiden fokuserat mot en utsläppsfri vardag och innan 2021 har Hyundai som målsättning att lansera 15 nya miljöbilar, säger Tobias Joelsson PR- & Informationschef på Hyundai.

frisör
här.se
anno 1995
-frisör joachim buchmann-
Södra Bergvägen 1, Kungsplan, Skövde
0500-41 80 98 | 0704-90 68 90
joachimbuchmann@hotmail.com

Den mörkblå luckan är en trend som bubblar

MÖRKBLÅ. Ny trendig men också klassisk nyans lanseras på köksinredningen.

Foto Ballingslöv

■ Blått som allroundnyans har synts ett tag i inredningstrenderna. Nu slår trenden igenom också i köket. I februari lanserar Ballingslöv sin nya kulör Mörkblå, en nyans som ger djup utan att hemmet upplevs som färgglatt. Nyansen anses som en möjliggörare att addera till annan inredning. Färgen är fin att kombinera med nordiskt ljusa träslag men också snygg till mörkare bruna nyanser. Passar även de färgskalor som många har hemma: vitt, beige och ljust grått, men också till aktuella trendfärger som puder- rosa och ljusgrönt. Alla MDF-luckor från Ballingslöv går att få i den nya kulören.

SAMTIDA FÄRGER. Enfärgade trendkulörer lanseras på tapeten också.

Foto Boråstapeter

Trendkulörer för den som tapetserar enfärgat

■ 2018 kommer att bli ett färgstarkt år enligt Boråstapeter som nu lanserar Deep Sea Dive. En serie som lyfter de största trendkulörerna för 2018. Trendserien består av fem enfärgade tapeter med en matt, sammetslen yta, i begränsad upplaga.
– Från 2018 lanserar Boråstapeter en årlig serie med kommande års färgtrender. I år har vi inspirerats av skönheten i oceanernas djup. Färgerna böljar från djupt mörkblå toner till milt rosa, vibrerande gröna och lekfullt gula nyanser, berättar Noomi Spange, designer på Boråstapeter.
Deep Sea Dive lanseras i februari 2018 tillsammans med kollektionen Pigment.

God Jul & Gott Nytt År

VI VILL OCKSÅ PASSA PÅ ATT TACKA ALLA VÅRA KUNDER SOM PÅ OLIKA SÄTT PÅVERKAT OCH BIDRAGIT TILL DENNA FINA UTMÄRKELSE!

TEL: 0708 -44 43 23
FLODA TORG
Måndag - Fredag 9 - 18
Lördag 9 - 14
Söndag STÄNGT

FÖR VARDAG OCH FEST!

UNOSSONS CHARKUTERI
OST - DELIKATESSER

Anlita alltid en certifierad

VI BORRAR FÖR VÄRME OCH VATTEN

Utför även horisontell borrning, mark-, rivnings- och flisarbeten

Jan Lundblad AB
GEOTEC
Tfn. 0503-400 75 | Korsberga, Hjo
www.janlundblad.se

DITT SJÄLVKLARA KÖKSVAL

Vi utför allt inom snickeri och inredningsarbeten men är specialister på kök och bad.
Vi erbjuder alltid kostnadsfri konsultation och hjälper dig med allt från planering till färdigt kök!
Vi har alla hantverkare du behöver!

ERIKSSONS SNICKERI & INREDNING
Skövdevägen 44, Skultorp
tel. 0500 - 41 50 00 mob. 0705-62 56 40
www.skovde.mobalpa.se

DESIGN YOUR LIFESTYLE MOBALPA KÖK & BAD

”Slaktar-Augusts hus” **återska pas** steg för steg

Som barn brukade Mikael Hildingsson smyga runt ”spökhuset” på Ågatan i Stenstorp. När det för tio år sedan blev till salu gick han och sambon Elin Andersson på visningen, mest för att stilla nyfikenheten.
– Många var där av samma skäl, men de flesta tyckte att skicket var för risigt. Men inte vi, för vi bodde ju då i ett snett och vint litet torp, berättar de.

TEXT OCH FOTO **Ulf C Nilsson**

När budgivningen drog igång så var Elin på en månadslång rundresa i Sydamerika.
– På ett internetcafe i Bolivia fick jag via chatten veta av Mikael att huset var vårt, berättar hon.
Huset Mikael köpt är unikt i Stenstorp. Broholm heter det, men i folkmun kallas denna jugendvilla för ”Slaktar-Augusts hus” och de trodde att det var denna figur som en gång byggt det. Men med hjälp av tv-programmet ”Det sitter i väggarna” kom andra besked. Det var slaktaren Fritz Karlsson som byggt det 1906 och när han dog 1917 tog August över. Närmaste granne med huset då var för övrigt ett slakteri.
– Fritz var tidigt ute med nymodigheter och anlade ortens första trottoar utanför huset och grävde dessutom ned avloppet. Det hade väl sina orsaker, för före dess hade avloppsvattnet från slakteriet runnit i ett dike. Det doftade nog inte speciellt gott sommartid…
Enligt tidens sed utmynnade avloppsröret påpassligt rakt ut i ån nedanför huset.
Avlopp var något som Mikael och Elin själva snabbt fick problem med.
– Redan första året pajade det ihop och eftersom det anslöt under källaren fick vi ta hit en grävskopa och gräva upp nästan hela trädgården, berättar de.
När de ändå hade grävmaskin på plats passade de på att anlägga en trädgårdsdamm som den väldigt speciella fasaden kan spegla sig i. Det som främst utmärker deras hus är de stiltypiska jugendfönstren.
– Kockmössorna, som vi kallar dem. Oftast har hus från den tiden bara ett sådant, men här finns två för symmetrins skull. De sätter onekligen sin prägel på helhetsintrycket.
Läkarfamiljen Lagerlöf som bodde i huset tidigare hade elva barn, så då var det fullt i alla hörn.

TIDSTYPISKT. Husets baksida vetter mot det tidigare slakteriet där de första ägarna hade sin verksamhet. Liggande träpanel var fortfarande det vanliga i början på 1900-talet.

URSRPUNGET. ”Det sitter i väggarna” gjorde skäl för namnet och skrapade fram ursprungstapeterna från villans väggar. Den gröna är redan återskapad och på plats.

– Det var när de flyttade norrut som huset blev till salu. Då behövdes en del underhåll av både hus och trädgård, så det fanns mycket att göra, konstaterar Mikael.
Mest jobb har hittills ägnats åt verandan med sina 321 små fönsterrutor.
– Vi fick byta ut hela stommen i taket där. Jag vågade inte gå ut på balkongen ovanpå verandan, för då hade jag nog ramlat rakt igenom, säger Elin.
Även taket var åtgånget av tidens tand och fick fixas. Och på detta alltså avloppet.
– Vi fortsätter renoveringen allt eftersom vad kassan tillåter. Nytt badrum finns på önskelistan. Som tur är hade tidigare ägarna redan installerat bergvärme. Innan den kostade det 80 000 kr om året bara i uppvärmning.
Med hjälp av tv-teamet gjordes en ”tapetarkeologisk undersökning” av huset och bitar av de ursprungliga tapeterna och några lager ytterligare skrapades fram. Nu har ett av rummen fått liknande tapeter som det hade från början.
– Och så ska vi fortsätta. Vi tänker återskapa jugendstilen här. Men färdigt kommer det aldrig att bli. Det är inte den sortens hus, utan vår främsta ambition är att bevara det, säger de.

Jugendvillan Broholm

Huset byggdes 1906 som bostad åt ägaren till slakteriet som stod på nuvarande granntomten. Huset är timrat med delvis liggande träpanel och har en boyta på 184 kvm och lika mycket biyta. För uppvärmning finns vedspis och ett flertal kakelugnar som fortfarande är intakta. Idag står dock vattenburen bergvärme för den huvudsakliga uppvärmningen av villan.

BERÄTTANDET. Både Mikael och Elin gillar att läsa, så ett bibliotek var ett givet inslag i bostaden.
– Det var här slaktare August hade sitt sovrum en gång i tiden. Intill det finns köket och det var de enda rummen som var ordentligt uppvärmda vintertid då.

SVT. När tv:s ”Det sitter i väggarna” tog sig an Mikael och Elins jugendvilla togs bland annat en bok med husets historia fram. – Det var då vi fick veta att det var slaktaren Fritz Karlsson som hade byggt det. Hittehunden Julie delar deras intresse för historia.

DETALJRIKT. Ju mer Mikael och Elin såg av huset, desto mer entusiastiska blev de. Det rymmer många roliga inredningsdetaljer - som detta handmålade fönster som släpper in ljus till serveringsgången på andra sidan väggen.

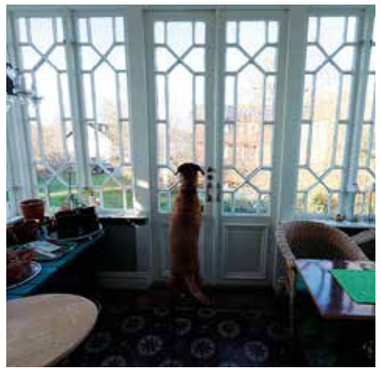

321 RUTOR. Att få ordning på verandan med alla smårutor var en tuff uppgift. Men familjens hittehund Julie - en rhodesian ridgeback-korsning - gillar den, för här går det att hålla koll på vilka som kommer!

BROHOLM. I villans ”finrum” brukade slaktaren ta emot sina mer prominenta kunder.– Det här är nästa rum som vi tänker tapetsera om i tidstypisk stil. Men först ska fönstren målas om.

ELDSTÄDER. Sex av villans kakelugnar är intakta och två av dem i flitigt bruk än idag.

Hjälp de små att **överleva** i trädgården i vinter

Min trädgård är inte bara min. Här lever andra små varelser som äter, tar för sig, bygger bon och övervintrar. Och som behöver lite hjälp på vägen.

TEXT **Marie Pallhed**

Det skriver Malena Skote i boken ”100 projekt för trädgården”.
– Fåglarna vill jag hjälpa att övervintra, fortsätter hon. I slutet av september hänger jag ut talgbollar och kokosnötter åt blåmesar och talgoxar. Enklaste fågelmatskorgen gör jag av hönsnät.
Många små fåglar gillar att hålla sig fast med klorna i nätets öglor medan de äter.
Malena brinner för att lusten att göra saker med händerna ska få fritt spelrum.
– Trädgården är ett universum av färger, former och dofter. Men den är också min verkstad och min lekstuga.
Malena skapar med enkla medel. Vissa projekt tar längre tid, andra går fort att genomföra.
– Det finns inga rätt eller fel när det gäller eget skapande. Ur inspiration föds unika ting som gör trädgården finare. Kan jag samtidigt hjälpa fåglarna och andra djur jag delar min trädgård med får jag dubbel bonus.

TRÄDGÅRDEN. – Det som för mig är ett personligt hobbyprojekt är för andra varelser en naturlig livsmiljö, säger Malena Skote arkitekt och författare.

Fixa åt trädgårdsvännerna

Foto och teckningar: **Malena Skote**

Fågelmatskorg

1 **Klipp till en rektangel** av hönsnätet och böj ihop den till en cylinder. Fäst ihop med hjälp av de uppklippta öglorna i nätet, eller ”sy ihop” med ståltråd.

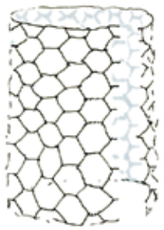

Material & verkktyg
- **hönsnät**
- **grov ståltråd**
- **avbitartång**

2 **Tryck ihop öppningen** upptill så att korgen får en hals och snörp ihop den nertill med en bit ståltråd.

3 **Trä in en bit** grov ståltråd runt halsen och fäst ihop ståltråden till en cirkel. Fäst en lång ögla av ståltråd i halsen så att korgen kan hängas upp i en gren.

Fler superenkla tips!

Äppelhalvor är bra vinterföda för koltrasten.

Städa inte för noga i trädgården. Spara en rejäl rishög till igelkotten att övervintra i.

Enklaste fröautomaten består av en petflaska och ett par träslevar.

Att byta bostad kan vara jobbigt. Men vi brukar lyckas få ner det till halvjobbigt.

Varför inte ringa Sveriges största mäklare?

Skövde 0500-48 10 85 | **skovde@fastighetsbyran.se**
Hjo 0503-129 60 | **hjo@fastighetsbyran.se**
Tibro 0504-145 45 | **tibro@fastighetsbyran.se**
Karlsborg 0505-106 00 | **karlsborg@fastighetsbyran.se**

Fastighetsbyrån

Julpyntet

I bondestugan doftade det rent till jul. Mat, bröd och öl stod färdigt och stugan var nystädad. För att göra det extra trevligt la husbonden guldgul halm på golvet. Det såg fint ut och halmen var varm att sitta och ligga på. Perfekt för övernattande gäster! Inte så konstigt då att man under julens festande började leka lite med halmen. Göra ett hjärta, en stjärna eller en bock. Det här hände för 1000-tals år sedan och än idag hör halmprydnader till vårt vanligaste julpynt. Snacka om tradition.

Det här är förklaringen till våra JULTRADITIONER

TEXT **Marie Pallhed** | FOTO **byggfabriken.com** | KÄLLA **Björn Lindwall**

Janssons Frestelse

Julmat av nyare slag är Janssons frestelse. Ja, inte själva ansjovislådan kanske, men namnet. 1930 serverade en belevad stockholmsdam en julbuffé innehållande bland annat ansjovislåda. Det var inte ett riktigt passande ordval tyckte hon och såg sig omkring. På biografen invid gjorde Edvin Adolfsson en huvudroll i filmen "Janssons Frestelse". Bra namn tänkte damen och "Janssons frestelse" fick en annan innebörd.

Granen

Sveriges första gran kunde man se 1741 på Stora Sundby slott. Den stod där ståtlig och grann, klädd med levande ljus och saffranskringlor.
Men i de svenska hemmen i allmänhet gjorde julgranen entré först i mitten av 1800-talet. Också här hade julens konstnärliga mamma Jenny Nyström ett finger med i spelet.
På många av hennes julkort ser man en gran i bakgrunden vilket gjorde att seden med julgran och levande ljus spred sig. Men totalt livsfarligt var det och när det elektriska ljuset gjorde sitt intåg på 1920-talet elektrifierades också granen. Men inte utan komplikationer. Tillverkaren Philips lanserade sin första granbelysning 1930 och fick många i retur. Så många att ett lagerbiträde – Oscar Andersson - kom på den geniala idén att använda de kasserade lamporna i en sjuarmad träljusstake. Succén var given, adventsljusstaken var född och alla häpnade över att ljusen aldrig brann ner.
År 1939 presenterades den första adventsljusstaken för försäljning i Philips katalog.

Endast tomten är vaken...

I bondesamhället var tron på gårdstomtar vanlig och det gällde att hålla sig väl med den lilla grå varelsen som beskyddade gården. Därför ställdes gröt och matrester ut och för att blidka tomten ytterligare la man gärna en smörklick i julgröten. Den lilla grå hade inget att göra med vår tids tomte, den är egentligen ett ganska nytt påfund. Åtminstone som han ser ut idag med röd luva, skägg och mask. Ursprunget hittar vi dock långt tillbaka i tiden. På 1100-talet fanns det ett helgon vid namn Sankt Nicolaus och den 6 december varje år var han med och lämnade gåvor till barn. Men han kom inte själv. Med sig hade han "bock" som gärna gömde sig bakom Nicolaus. Bocken delade ut presenterna och det var också han som frågade: "Finns det några snälla barn här?"
Tomtes röda luva kan man tacka Jenny Nyström för. Jenny levde åren 1854-1946 och hon målade över 5000 julkortsmotiv. På hennes julkort ser man tidigt tomten i rött och delar av sin inspiration hämtade hon från den anglosaxiska tomten vars röda luva och skägg började spridas till oss uppe i norden. Men Jenny Nyström förde in den rödluvade tomten och de små nissarna i var mans hem och hennes bild av tomten präglar än idag vår syn på tomten.

Julafonsfirandet

Det är bara i Norden man firar den 24:e och det är bara här som tomten ger barnen julklapparna. I andra länder festas det den 25 december och klapparna får barnen på helt andra sätt. Vår julafton kommer från tre historiska fester: Den romerska solfesten, Kristi födelse (som kyrkan bestämt skulle firas då) och festen Midvinterblotet som i Norden firades med offer för att hedra gudarna vid denna tid. Så klart det då blev julafton på julafton. Det religiösa temat har under svunna tider satt en tydlig prägel på vårt julfirande och det fanns regler om det mesta. På julaftonen fick man festa och då var alla på gården närvarande, herrskap och tjänstefolk, utan rangordning. Genom grötrimmen var det tillåtet att ge husbonden en känga utan repressalier, något som vore helt omöjligt någon annan dag. Alla fick mat och gåvor och julens budskap om att dela med sig till sina medmänniskor hade en central plats. Dock var det absolut förbjudet att denna dag utföra arbete och framförallt att lägga händerna på något som snurrar eller ta i sina verktyg.

Julklapparna

Fest och gåvor har sedan många och långa tider hört ihop. Även långt före tomtens entré gav man julklappar till varandra och de var inte alltid så snälla presenter. Därför fick det inte röjas vem klappens avsändare var och överlämnandet skedde i hemlighet. Med skydd av mörkret smög man iväg. Snabbt, snabbt klappade man på grannens dörr och slängde in presenten innan man skyndsamt avlägsnade sig. Därav ordet JULKLAPP.

Foto IKEA

Brännvinsbordet var ursprunget till smörgåsbordet och så småningom till vårt julbord. Så här kunde det gå till: Det är fest på slottet i bygden omkring år 1800. Vid ankomsten skiljs personerna åt. Damerna går till vänster, herrarna till höger och det är förstås till höger som det stora brännvinsbordet står uppdukat. Förutom kryddad sprit finns där sill, fläsk och korv och herrarna låter sig väl smaka av både mat och dryck. Det smaskas, sjungs och skrattas. Först tar man helan, därefter halvan och så småningom klacken och tersen. Några decennier senare får damerna lite sherry.

Glögg och pepparkakor

Redan på medeltiden drack vi glögg och den speciella kryddningen har sin naturliga förklaring. Efter lång transporttid var vinet surt och helt odrickbart. Men med hjälp av kryddning och upphettning blev det en god, värmande och populär dryck i vintertid. Pepparkakorna var ursprungligen en medicin och vrålstarka. Det fanns verkligen peppar i kakorna och de var bra mot diarré och svagsinthet. Dessutom gjorde de männen sexuellt upphetsade.

Klipp ut och spara annonsen!

TILLSAMMANS. Att få tid att umgås och hänga tycker familjen Andersson är det bästa med julen. Och genom att bevara traditionerna med glöggmys och adventsfirande ges det många chanser att fira in julen.

Härligt **adventsmys** och julpyssel

Hemma hos familjen Andersson skapas julstämning från advent till julafton. Men julstjärnorna lyser redan i november. –Vi älskar allt med julen och tjuvstartar gärna!

TEXT **Marie Pallhed** | FOTO **Maria Eberfors**

Hos denna familj har jultraditionerna en stor plats. Pysslandet börjar tidigt. I källarförrådets jullådor finns julsaker som fylls på med nytt pynt från år till år.

– Jag är en samlare och många av våra julsaker har affektionsvärde och det är en speciell känsla varje år när vi plockar fram julen, säger Lotta Andersson. Gillar inte slit- och slängtrenden. Blandar helst nytt uppdaterat med gammalt, fyndat och ärvt.

Hemmets alla vrår har pyntats och lysts upp med ljusslingor, stakar, stjärnor och levande ljus och det doftar jul.

– Vi är en riktig doftljusfamilj som tokgillar julens dofter av äpple, kanel och ingefära. Tillsammans med Michael Bublés julmusik i högtalarna kan det knappast bli mera jul.

JULTEXTILIER. –Julkuddar och plädar är goa stämningshöjare som skapar julkänsla och något jag är svag för. Kuddarna är från HM Home och Åhléns. Sängen från Engelsson. Lampor från Hübsch. Stolar, ärvda.

Familjen har alltid pysslat mycket med barnen och skapat olika julteman.

-Pysslandet är en del av julstämningen men för oss är julen så mycket mer. Vi kommer båda från en bakgrund med starka positiva jultraditioner men vi vet att det är en ynnest att få ha det så. Framförallt handlar julen om gemenskap, kärlek och

SKAPA. – Jag inspireras var jag än är och fotar i olika miljöer och lånar med mig idéer. Storstädernas hotell, restauranger och offentliga miljöer är starka aktörer. Hängande växter känns rätt i jul!

MIX. Mycket av inredningen i 50-talshuset är intakt. Som teakdörrarna exempelvis. Annat är helt nytt.

STILLEBEN. Blickfång att vila ögonen på finns det gott om. I hallen har bordet Level, från Bruka Design smyckats med ljusslinga, julgran, dalahästar och blomdekorationer i rustik vas från Floristverkstan.

JULBRICKA. Klassiska Berså med godis och smått och gott som hör julen till.

TRENDER. Nytt julpynt för i år, julgransdekorationer i papp från HM Home.

ÖGONSTEN. Niklas är händig också i garaget. Hans Cheva Pickup från 1950 är ett av projekten som han grejar med. – Vi gillar att åka på bilträffar och umgås med folk som har gamla raggarbilar.

värme. Och nu kanske mer än någonsin, tycker vi att det är viktigt att slå vakt om våra ljusa högtider i den allt mörkare värld vi lever i. Barnen älskar juletiden och vi är tacksamma över att vi lyckats skapa en glädjande högtid att längta till där vi umgås mycket med nära och kära.

Tema på julgranspyntet har varit ett återkommande inslag som ibland tagit lite väl stora proportioner.

– Jag minns speciellt en särskild jul när barnen var små och jag gick bananas och gjorde egna julgransdekorationer av alla deras Disneyfigurer. Och när sista figuren hängdes i granen tittade maken och jag nöjt på varandra: ”Yes, där satt den typ”! Och vad händer? Granen välter, Disneyfigurerna flyger all världens väg och kulorna går i kras. Alla idéer har inte varit klockrena.

”Julen är en fantastiskt mysig högtid som vi älskar”

Familjen: Lotta & Henrik Andersson, barnen Belinda, Andreas och utflugna sonen Benjamin.
Arbete: Egen företagare, skribent, projektledare. VD ekonomibyrå.
Huset: Stadsvilla i vitt trä, 240 kvm.
Gillar: Resor, naturen, familjen, trädgård, inredning, sport.
Inredningstips: Ha alltid öppna sinnen och inspireras av andras idéer. Kliv utanför ramarna och våga skapa din stil. Inspireras av trender men låt det inte styra.

STÄMNING. Familjens mugghållare används dagligen men i juletid plockas julmuggarna fram och sätter guldkant på tillvaron. De flesta kommer från Starbucks, ett favorithak som hela familjen älskar.

Hemmets tre favoriter:

1). TOMTAR. Handgjorda klassiska tomtar i grått inköpta på julmarknad.

2). JULKAFFE. På julen dricks kaffet i julmuggar från bästa starbucks.

3). JULBLOMMOR. Färska blommor och grönt är ett absolut måste på julen.

HYR DINA BYGGMASKINER

Ska du bygga nytt, bygga om eller renovera - hos oss är det enkelt att hyra allt som behövs för bygg-projektet, från stora maskiner som liftar, grävare eller bodar till alla typer av handverktyg.
Besök oss gärna på ramirent.se

SKÖVDE
Bäckaskogsvägen 17
Tel 0500-44 63 80

RAMIRENT

Vi skapar
BÄTTRE VILLKOR
för VILLAÄGANDET!

Dags att städa och köra skräp!

Hyr släpkärra
GRATIS!
Skövde, Lidköping
Falköping, Skara
Mariestad, Tibro

För mer information
www.villaagarnaskaraborg.se

Villaägarna
Villaägarna Skaraborg

För en bra dag på jobbet.

BILLIGARE ATT HYRA ÄN ATT KÖPA

Byggmaskiner, ställning, liftar, dumprar, presenningar och mycket mer!

Välkomna till Cramo!
· Skövde tel 0500-46 97 90
· Lidköping tel 0510-48 48 50

C R A M O

www.cramo.com

SKJUTDÖRRSGARDEROBER

Letar du efter eleganta och praktiska garderobslösningar? Då ska du besöka oss i Falköping. I över 12 år har vi varit det självklara valet som leverantör av skjutdörrsgarderober av hög kvalitet och till rätt pris. Välkommen in till oss!

Garderob Specialisten
Göteborgsvägen 12 Falköping Tel 0515-80310
Butikstider Ons-Fre 14.00-18.00 Lör 10.00-13.00

Bengts Husvagnar har bytt namn till Fribergs Fritidscenter

VÄLKOMMEN PÅ INVIGNING

Den 6-7 januari klockan 11-15. Vi jobbar just nu för fullt med det sista i vår nya visningshall. Den 6:e och 7:e Januari slår vi upp portarna och vi vill gärna träffa dig på invigningen! Ta del av årets bästa erbjudanden på nya fordon, fantastiska priser på våra kvarvarande 2017 års modeller, otroliga erbjudanden i vår butik samt tävlingar med fina vinster!

KAMPANJ
Weinsberg Caracompact edition [pepper]
610.000:-

Passa på! Köp ett nytt fordon av 2018 års modell och få valfria **tillbehör på köpet till ett fantastiskt värde!**

15.000.- vid köp av ny husvagn, **30.000.-** vid köp av ny husbil

Spara upp till 35.000.- på våra demovagnar!
Förtält på köpet!

Missa inte våra fantastiska erbjudanden!

20% PÅ KAMPA LUFTTÄLT

Rengöringsmedel till din husbil eller husvagn. Nu 59.-
(ord. 119.-)

VI BJUDER PÅ NÅGOT GOTT

FRIBERGS FRITIDSCENTER

Sventorp Rävstorp 5, Skövde • Telefon: 0500-42 50 40
Besök vår hemsida för mer information: **fribergsfritid.se**

GILLA OSS PÅ FACEBOOK

Finansieringspartner: Wasa Kredit

VAKNA DÄR DU VILL!

Kompletta lösningar

Boka ert tak redan nu!

TJ TAK & FASAD

Ring för kostnadsfri offert
ROT-avdrag F-skatt

GÅLSTADS PLÅTSLAGERI

DIN STÄLLNINGS-BYGGARE

Missa inte TJ:s nya storsatsning!

STJÄRNFÖNSTER

Pvc, trä, aluminium & montage

STJÄRN FÖNSTER
www.stjarnfonster.se

Gålstad 1 | Skånings-Åsaka | 0511-290 50 | Tjtak.se | info@tjtak.se

Nya smaker på **glöggfesten** - choklad, ost och honung

Pepparkakor och skinkmacka i all ära, men ibland kan det vara roligt att bjuda till lite extra. Glöggfest i advent står högt på listan över trevligheter i jultid. På den här festen erbjuds nya goda smaker i oväntade kombinationer. Med hjälp kocken Kicki Österman Roos får du här recepten vars goda smaker glatt överraskar släkt, vänner och inte minst - dig själv.

TEXT **Marie Pallhed** | FOTO **Maria Eberfors**

Recepten är beräknade som plockmat till 10 personer

Kladdkaka med glöggkryddor

2 ägg
3 dl socker
1 tsk vaniljsocker
1.5 dl kakao
1 krm salt
2 dl vetemjöl
1 dl smält smör
1 dl av favoritglöggen

Rör ihop alla ingredienser, vispa inte.
Häll allt i en bakplåtspappersklädd 1.5 liter sockerkaksform.
Grädda i 150º - 175ºc i cirka 30 min.
Servera med kall vispad grädde som är smaksatt med glögg efter behag.
Gör kladdkakan en dag i förväg och ställ i kyl fram till serveringen.

Gruyereost eller Västerbottensost med apelsinchokladhack

300 g ost
200 g choklad med apelsinsmak t. ex. Lindt eller Valrhonas manjari
200 g saltade cashewnötter
2 dl acasiahonung
flingsalt

Skär osten till stavar ca 0,5 cm tjocka och ca 5 cm långa
Gör chokladhacket genom att grovhacka chokladkakan med apelsinsmak, saltade cashewnötter och ca 2 dl acasiahonung.
Tillsätt flingsalt efter behov.
Lägg upp osten på ett fat och dekorera med chokladhacket ovanpå.
Chokladhacket kan med fördel göras någon dag i förväg.

Getost med choklad och acasiahonung

300 g Chèvreost
1 kaka (75 g) mjölkchoklad av Valrhonakvalité
Acasiahonung att ringla över

Skär getosten i portionsstora skivor.
Hacka eller riv mjölkchokladen grovt.
Droppa över acasiahonung strax före servering.

Parmaskinkrulle med rödlöksmarmelad, valnötter och ärtskott

Parmaskinka i skivor 20 st
250g rödlöksmarmelad
100g valnötter
1 ask ärtskott

Lägg parmaskinkan plant, lägg på ärtskott, rödlöksmarmelad och valnötter, rulla ihop och lägg på ett vackert fat.

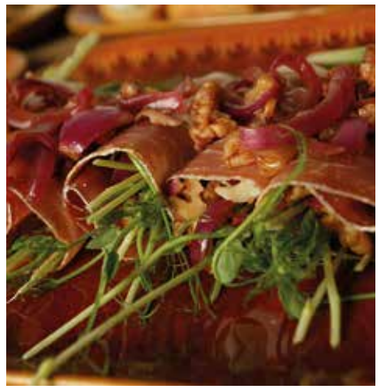

Laxbollar på flatbröd

500g hackad rökt lax
En kruka persilja
2 rivna vitlökar
1 paket flatbröd

Hacka laxen i småbitar, riv vitlöken och hacka persiljebladen. Rör ihop till en tjock smet. Rulla till små bollar, använd olja på händerna det underlättar. Hit går det bra att förbereda.
Strax före serveringen: Lägg laxbollarna på flatbrödsbitar och toppa med crème fraiche.

Ädelostcreme på crostini

250 g ädelost
250 g crème fraiche
1 påse crostini

Blanda ädelosten med crème fraiche och spritsa röran på crostinis.

Välkommen till oss!

Att måla och tapetsera är ett fantastiskt sätt att förnya ett hem!

Vi hjälper dig med ROT-avdraget!

Med färg och tapet kan vi hjälpa dig att skapa ett ännu finare hem.

Kontakta oss så berättar vi mer!

SANDÅ
Hela Sveriges måleri.

Hantverkaregatan 3, 542 32 Mariestad
Tel: 0501-707 90 • www.sanda.se

Välkommen till
Mekonomen Bilverkstad i Skövde
Din fullserviceverkstad

FICK DU "TVÅOR" HOS BILBESIKTNINGEN?
VI SLÄCKER DOM!

Service direkt!

Service eller reparation?
Vi hjälper dig inom 48 h!

Boka på 0500-48 99 10
eller via www.mekonomen.se

Mekonomen Skövde
Norregårdsvägen 1
Tel 0500-48 99 10

Mekonomen
Vi gör BilLivet enklare™

29 90/st
SNITTAMARYLLIS
Röd, vit och vinröd

HYACINTER
Vit, blå, rosa och lila
9 90/st

VÄXTHUSET
EN GRÖN OAS I SKÖVDE

GUSTAV ADOLFS GATA 40
0500-41 33 20
(intill Colorama och Team Sportia)

ÖPPETTIDER: VARD. 09–19
LÖRD. 09–16 • SÖN. 10–16

11+
FÖRSÄLJNING
50-70%

rabatt på alla varor (utom garn, te och nyinkommet)

BUTIKEN UPPHÖR

Öppet: måndag - fredag 11.00-19.00 | lördag 10.00-15.00
söndag 13.00-17.00

EXTRAÖPPET OCH SLUTSPURT
lördag 23 december 9.30 - 16.00

Alla Orrefors och Kosta- Bodaglas
150 kr/st
(oavsett tidigare pris)
Julkort Nu 1 kr/st
(ord 2 kr/st)

Ingers
PRESENT. GLAS OCH PORSLIN
Götene
Järnvägsgatan 4
Tel: 0511 - 512 60
Sajt: www.ingersgotene.se

GJ **MASKIN AB** Fredsgatan 1, 521 41 Falköping
Tel: 0515 - 77 78 00 | E-post: gj@gjmaskin.se
www.gjmaskin.se

Husqvarna®
READY WHEN YOU ARE

Lövhänge
799:-
Inkl. Kedja
C 1,8 42 cm

Hjärta set
999:-
Inkl. Hänge,
Örhänge, Kedja
C 1,8 42 cm

Hjärta med sten
799:-
Inkl. Kedja
C 1,8 42 cm

Detta är bara ett litet urval ur vår kollektion Du hittar mer hos våra återförsäljare

NorrSilver

Svensktillverkade handgjorda smycken i Sterlingsilver, designade av Norrsilver. Tillverkade i Skövde av Lundkvist Smyckesmed.

Kontaktuppgifter hittar Du på www.norrsilver.se

LUNDKVIST SMYCKESMED
GULD SILVERSMEDJAN
Rotegatan 3, Skövde

ATELJÉ FOTOLAB BUTIK
FOTOCENTER
Gransikagatan 4, Skövde

GULDBAND
Guld & Silver
Stora Torget 7A, Tibro

Gårdsbutiken Stallet
Gåvor & Interiör
Jula Säteri 4, Mariestad

BILDMAGASINET
Österlånggatan 7, Mariestad

Vi gör:
Fotoböcker
Framkallar digitalbilder
Eget digitaltryckeri
Ramverkstad
Fotoateljé
Förstoringar upp till 1 meter
Kalendrar, julkort m.m.
Speciallaminering av bilder
Bildreproduktion
Retucherar bilder
Överför all typ av spelfilmer
till DVD, HDD, USB m.m.

Nu är det hög tid att beställa KALENDRAR OCH JULKORT

BILDBUTIKEN
ATELJÉ FOTOLAB BUTIK
FOTOCENTER
www.fotocenter.se
Gransikagatan 4, Skövde
0500-41 13 29

Månd–fred 10.00–18.00. Lörd 10.00–13.00
Sönd 12.00–16.00 fram till Jul

När köpte du en flygel senast?

PIANOMÄSTER

PianoMäster / Allmusikverkstan
Tommie Pettersson Musik AB
Storgatan 12 A, 541 30 Skövde
Telefon: 0500-41 51 10 | Mobil: 0709-621 604
E-mail: tommie@showkanalen.com
www.pianomaster.se

ALLMUSIKVERKSTAN
MUSIKAFFÄREN I SKÖVDE